

Kościół św. Jana i gmach pouniwersytecki w Wilnie; przyszły pisarz studiował na Uniwersytecie Wileńskim na Wydziale Lekarskim, potem na Wydziale Wymowy i Sztuk Wyzwolonych; w okresie od grudnia 1830 do marca 1832 roku za działalność spiskową w organizacji studenckiej Towarzystwo Mnezerów został osadzony w klasztorze św. Piotra i Pawła zamienionym na więzienie, następnie w szpitalu więziennym w koszarach św. Ignacego; śledztwo prowadzili kultowi prześladowcy wileńskiej młodzieży — Nowosilcow, Pelikan i Botwinko; 15 lipca 1831 roku skazano Kraszewskiego na wcielenie jako szeregowca do pułku kaukaskiego; dzięki wpływom rodzinnym skończył się na skazaniu na przymusowe pozostanie w Wilnie z dozorem policyjnym i „wilczyim biletem” przestępcy politycznego do końca życia; ogłosił tu prospekt Kilka obrazów towarzyskich pod pseudonimem Kleofas Fakund Pasternak; rysował zabytki Wilna; w 1831 roku zadebiutował powieścią Pan Walery, b.d., Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności literackiej J.I. Kraszewskiego, Warszawa 1880

Tak w mgnieniu oka dwa lata przebiegły, przeleciały. Dwie nagrody i świadectwo maturitatis otrzymałem. Teraz miałem jechać do uniwersytetu; zdawało mi się, że był poważnym człowiekiem; ręka napierała się pióra, które później tyłu mi wytracić chciało, głowa palita się nadziejami przyszłości, nigdy niemającymi się ziścić... Wyjechałem ze Świsłoczki, modlać się do tych Aniołów Stróżów, którzy mnie mieli prowadzić po świecie.

Książka..., s. 17.

Ab! Mamu! doprawdy, że miło jest pracować, jak kto może!!... Dziś rano odpisałem w ośmioro godzinach... nie będę, mogły bym mieć pióra, acy nie robotarę, kiedy na piórze, gotowa nie użyje myśli, w ośmioro godzinach wydam ze siebie tyle, co w dzień... lepiej, a paraliżowany i bogaty wów... coś odpowiesz!!...

*Najprzypięta przy tym
Józef*

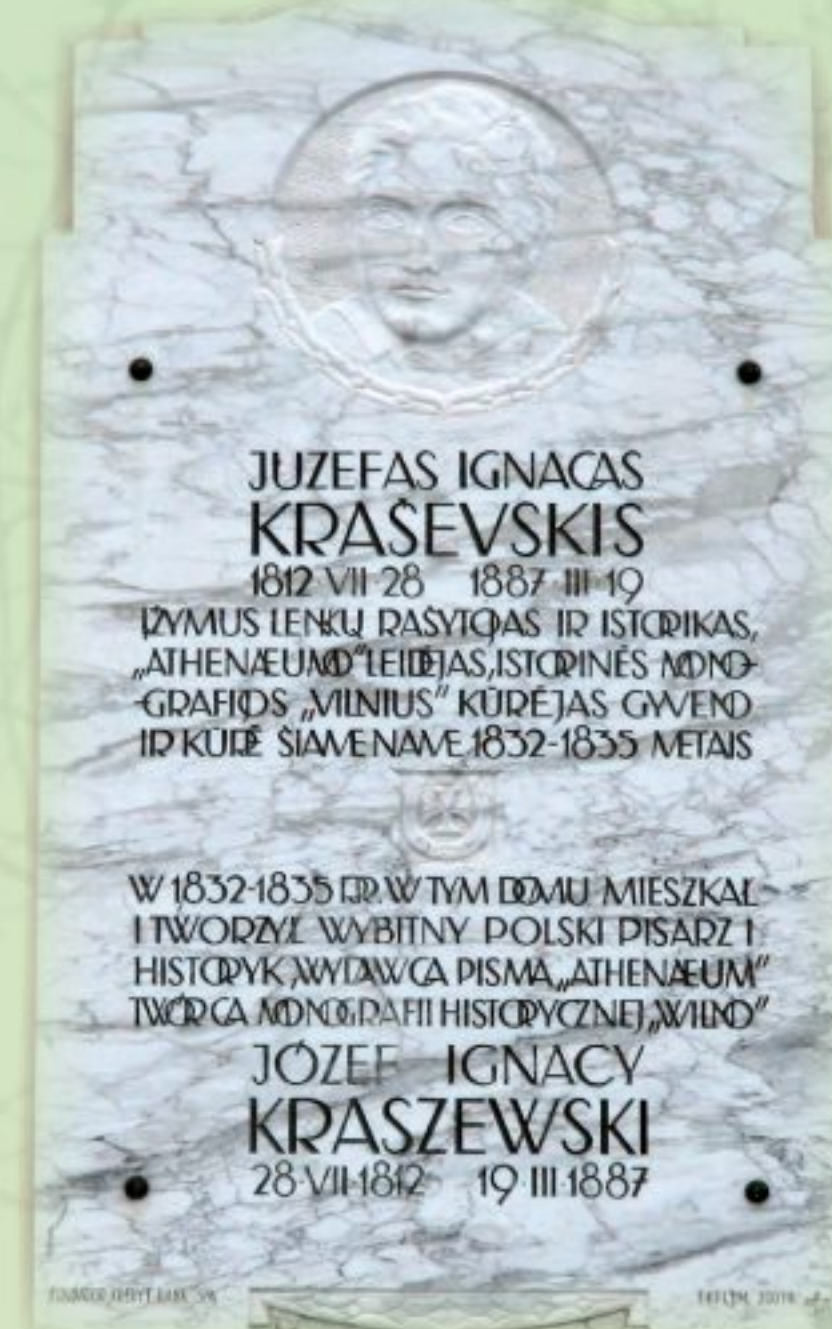
List Józefa Ignacego Kraszewskiego do matki, Wilno 1832, Książka...

Opisze Ci, Matuniu, moje zatrudnienia, żebyś się przekonała, że nie próżnuje przecie. Uczę się, czego pragnąłem, i ucze się z zapalem. Większość naszych nauczycieli ze wszech miar na wdzięczną zastłży pamięć. Są to ludzie zamiatowani w swoim przedmiocie, a to zamiatowanie jest największą rekojmia dla uczniów. [...] W ciągu tygodnia uczęszczam regularnie na lekcje, które mi przypadają w różnych godzinach przed- i poobiednich. Oprócz języków, historii, literatury i tego, co do oddziały mego należy, chodzę na lekcje malarstwa, rysuje z natury. W pozostałych godzinach tyle jest do czynienia obcego, naszego, nowego i dawnego! Muszę grać, rysować i spocząć; nie mogę być całkiem obcy towarzyszącom moim. Widzisz więc, Matuniu, że dnie mam zajęte, a zawsze mi się krótkimi zdają. Na moje pragnienie nauki życia doprawdy za mało.

Książka..., s. 20-21.

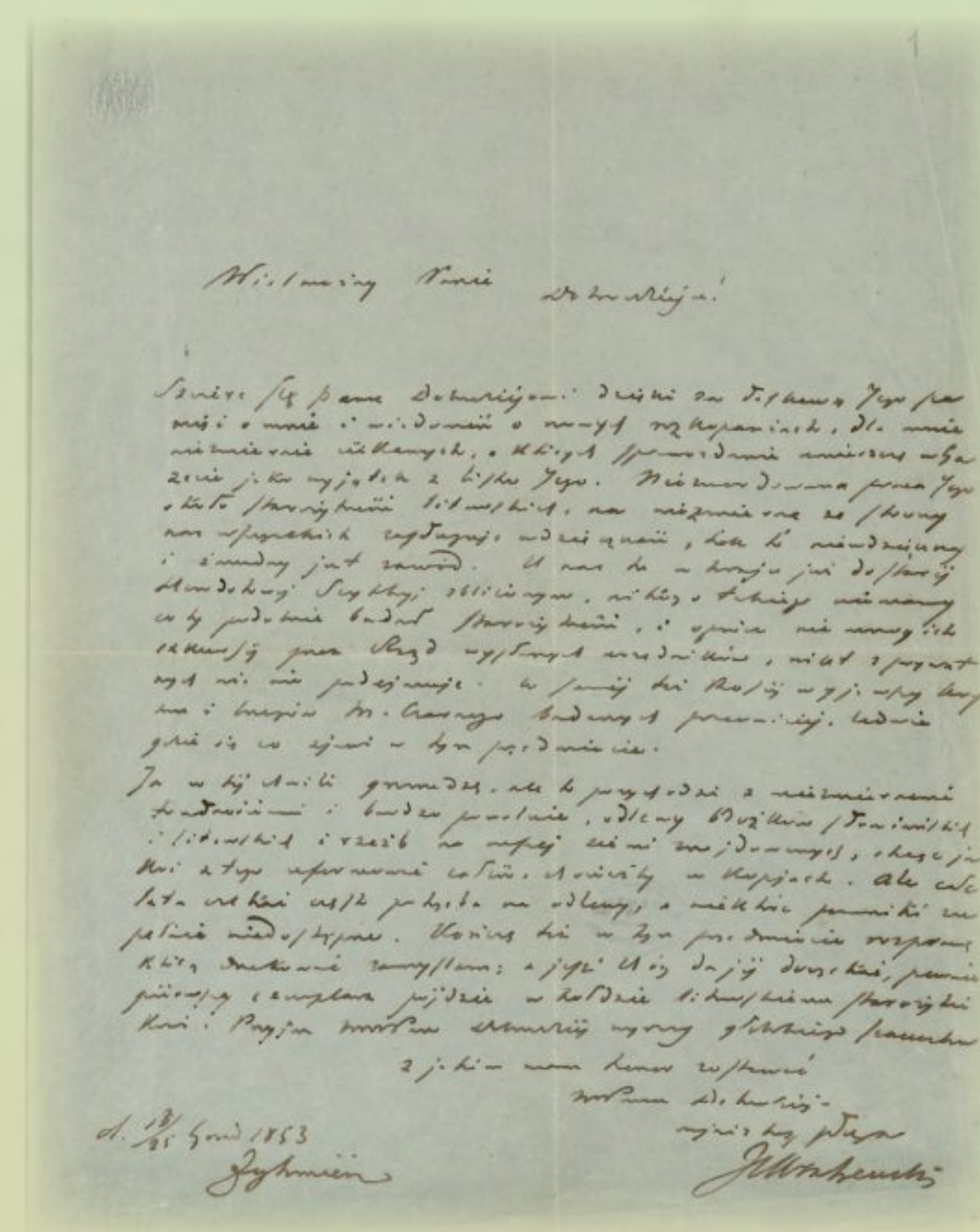
Józef Ignacy Kraszewski w wieku młodzieńczym, b.d., APAN, ZF, XII-31, k. 1

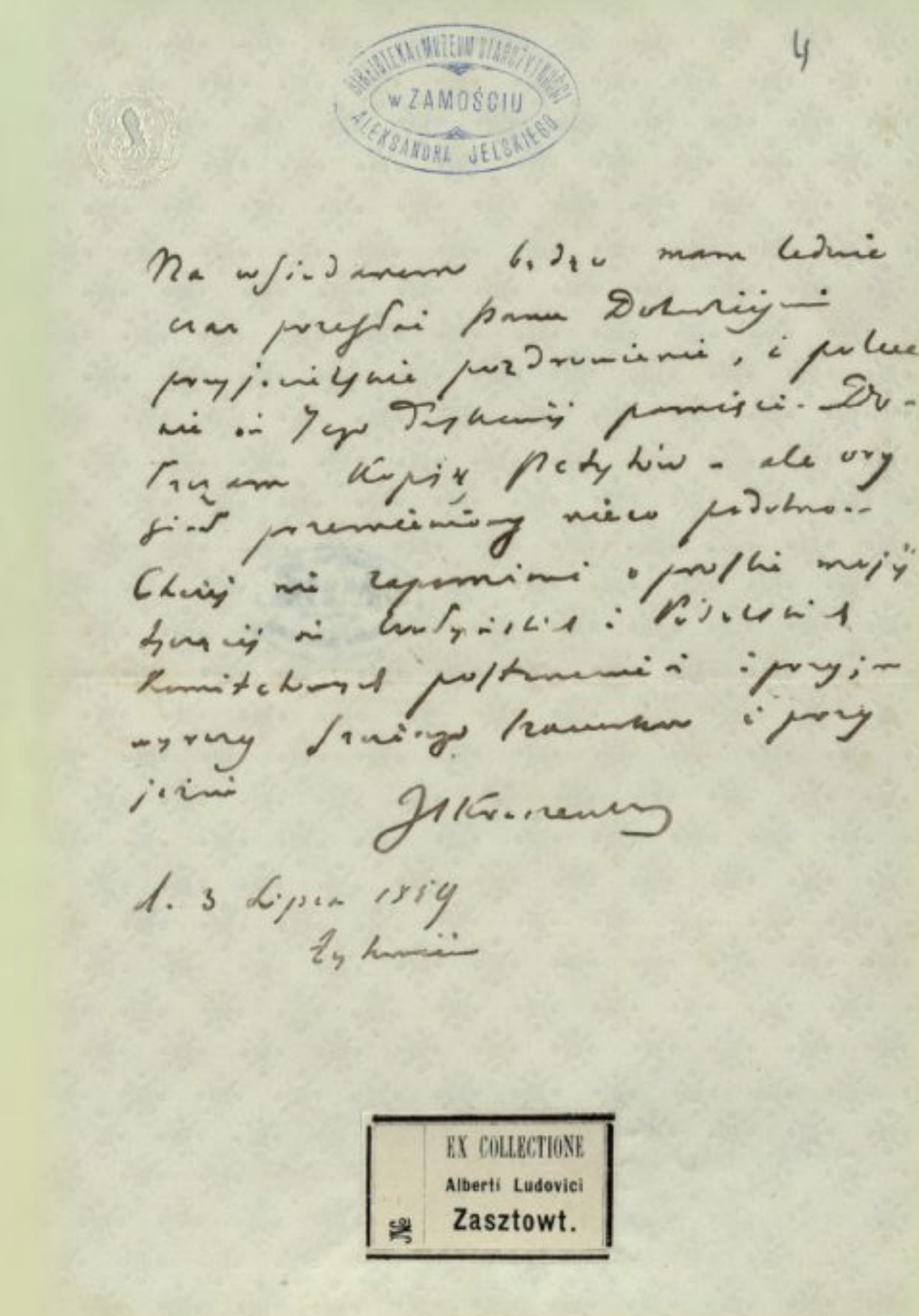
Dom przy ul. Piłsne 24 na Starym Mieście w Wilnie, w którym mieszkał i tworzył Józef Ignacy Kraszewski w latach 1832-1835; obecnie znajduje się tu ekskluzywny hotel Narutis, 2012, fot. Valentina Kulikauskienė, BLAN

Za złoty na dzień żyje wysmienicie! Mam sobie najczęściej rosół dobry z ryżem z cieleciny, pieczyście lub kollety. Alboż to nie dość? I rana pije herbatę i w wieczór zamiast wieczerzy. Właśnie teraz rozmyślam, jak by tu co innego sobie przybrać, bo cukier drogi i wiele go wychodzi, może będę pił mleko. [...] Garderobie mojej nie nie brakuje, jestem nawet elegant.

Książka..., s. 24.

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do nieznanego wileńskiego wydawcy, Zytomierz, 13 grudnia 1853, BLAN, F273-1447 1r

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do nieznanego wileńskiego wydawcy, Zytomierz, 3 lipca 1859, BLAN, F273-1447 4 r

*Wielopostawia Babuni...
Soborzijski!*

*Wielopostawia Babuni...
Soborzijski!*

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do babci Anny Malskiej, Wilno, 19 stycznia 1834, MR

Stolica Litwy pamięta go jako ucznia Uniwersytetu, a w późniejszym życiu jako częstego gościa z powodu wydawnictwa „Athenaeum” i mnóstwa dzieł, albowiem do roku 1859 nie Warszawa, lecz Wilno jest głównym miejscem druku utworów Kraszewskiego.

Bolesław Baranowski, Józef Ignacy Kraszewski, Jego życie i zasługi. Książka pamiątkowa wydana w pięćdziesiąt rocznicę pracy literackiej J.I. Kraszewskiego przez Towarzystwo Pedagogiczne. Z portretem Jubilata, Lwów 1879, s. 56.

Wilno
Jestem tu prawdziwie w swoim żywiole